

ket, at det ikke har Noget hermed at gjøre; men dermed haaber jeg ogsaa, at han selv maa komme til at fremme det, som virkelig er det. Enefte, der er derved at gjøre, nemlig at faae Theatret bort fra Underviisningsministeriet og faae det til en simpel Entreprise, til hvilket Staten giver det Tilskud, som ansees nødvendigt og stiller de Bilkaar, som den anseer for at være de rette; saa vilde vi faae at see, hvortil Konsten kan opsvinge sig i den Retning her i Landet ved sine egne Kræfter og ved Hjælp af det Bidrag, vi give dertil; og saa blive vi fritagne for at høre Discussioner om, om Handelen med dyre Billetter om Formiddagen og billige om Eftermiddagen er det Heldigste, eller om Sjoueriet, som overtager Handelen, er det Rette. Jeg skal endnu engang opfordre den ærede Minister til at flyde Theatret fra sig, som en „Underviisnings- og Konstantstalt“ og ikke beholde den i Underviisningsministeriet, men overgive den til Handel og Omsætning; det vil sige, overgive den til Personer, som for en vis Pris vilde gjøre det bedst Mulige af den for sig selv og Publicum; saa komme de til at enes. Det er stedse en meget vanskelig Sag at skulle træde op og dele imellem den hele Bevægelse, som det giver med nye Stykker og ikke nye Stykker, Salg af Billetter og ikke at kunne komme paa Comedie, og det simple Forhold, som ligger i Ting administrative Natur; thi der maa den administrative Værdighed i saadanne Embeders Forsælse ogsaa tages i Betragtning. Det lader sig virkelig ikke gjøre, disse 2 Ting kunne ikke gaae sammen. Det har kunnet gaae an at have et Hoftheater for Civilistens egen Regning; det er tænkeligt, thi saa er det een Mand, som lægger sine Penge deri, og gjør med sine Billetter, hvad han vil. Men det lader sig ikke gjøre at have denne Handelsanstalt under Cultusministeriet mere end den færøiske og grønlandiske Handel. Det viser sig dog hver Dag mere og mere, at alle disse Omsætningsmidler — Usherød Fabrik indbefattet — ere ikke til Gavn for Staten, og til stor Skade for Rigsdagen.

Kirke- og Underviisningsministeren: Ja, jeg er fuldkommen enig med den ærede Taler, der nu satte sig, i at det er uhel-

digt, at saadanne Spørgsmaal som dette her skulle være Gjenstand for legislativ Behandling, og jeg vilde ogsaa meget gjerne udslette Theatret af det Ministeriums Virkefæds, som er mig betroet. Det er ikke mig, som har ført Theatret ind derunder. Jeg har taget Ministeriet saaledes som det var, førend jeg kom til det. Dersom den Tanke, at man paa en Maade, der ikke vilde skade Kunsddannelsen, kunde forvandle Theatret til en privat Entreprise, som fik en Understøttelse af Staten, lod sig gennemføre, saa vilde det være mig meget kjær; men der foresligger ikke nogen Plan dertil. Det er jo kun en Tanke, som Rigsdagen i sin Tid, da Theatervæsenet skulde ordnes, aldeles ikke holdt fast ved, og fandt sig foranlediget til at opgive; men Muligheden deraf er Noget, som vistnok ikke kan ligge indenfor Grændsen af den nærværende Sags Behandling.

Tsberning: Den ærede Minister beklagede, at der ikke forelaae nogen Plan. Jeg skal være villig til at forelægge en Plan; dog kun under det Bilkaar, at den ærede Minister kan skaffe mig Udgang til i 4 Uger at være Underviisningsminister, saa skal Planen snart være færdig. Jeg vil i det Hele taget gjøre den Bemærkning, at jeg vil paa tage mig baade at lægge Planer og ogsaa at gennemføre dem trods den Mangfoldighed af Vanskeligheder, som her reises hver Dag, naar man blot vil give mig Lov til i ganske korte Mellemrum at staae i de Stillinger, hvori man maa staae for at kunne gjøre det. Der er baade planlæggende og raadgivende Stillinger i Staten. De ærede Minister have de planlæggende Stillinger, og vi Andre have de raadgivende Stillinger. Naar vi idelig opfordres til at komme med Planer, saa skal jeg dertil svare, at der dog hvert Aar faaes en tilstrækkelig Mængde fra os, og vilde Ministrene komme os imøde, skulde de faae endnu flere. Men, naar de opfordre os dertil, saa maae de ikke forlange det alene af vort Genie, men de maae ogsaa selv understøtte os deri. Ved 4 Ugers Indqvartering i den ærede Ministers Ministerium skal jeg heldiggen præstere det Arbejde, at faae Theatret gjort til en Entreprise.